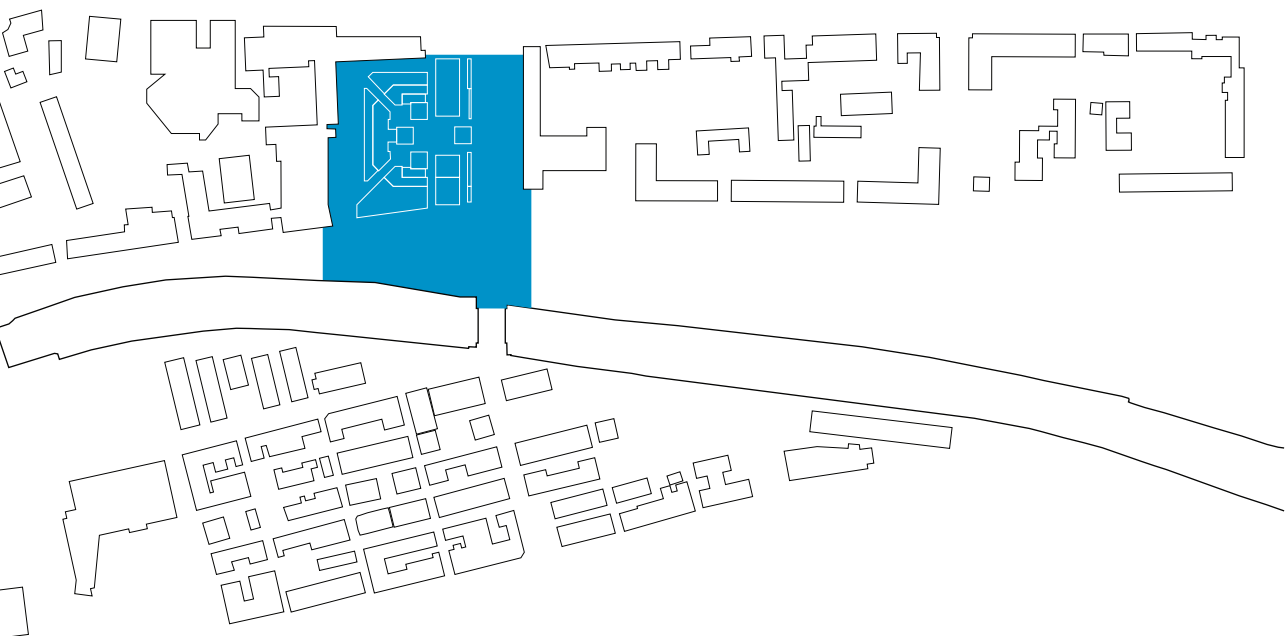

KLAIPĖDOS ARCHITEKTŪRA

KLAIPĖDA'S
ARCHITECTURE

2013 (Nr.13)

Klaipėdos architektūra 2013 / [Klaipėda architecture 2013](#)
(Nr. 13)

Leidinį nuo 2001 m. leidžia / [Published since 2001 by:](#)

Lietuvos architektų sąjungos Klaipėdos apskrities organizacija (LASKAO) /
[Lithuanian architect union's Klaipėda county organization \(LASKAO\)](#)
Bažnyčių g. 4, LT 91246 Klaipėda
www.architektams.lt

Klaipėdos miesto savivaldybė / [Klaipėda city municipality](#)
Liepų g. 11, LT 91502 Klaipėda
www.klaipeda.lt

Leidinio sudarytojas / [Editor](#)
Vaidotas Dapkevičius

Dizainas ir parengimas spaudai / [Design](#)
Aurimas Baužys

Spaustuvė / [Printing house](#)
UAB „BALTO print“
Utenos g. 41A, LT 08217, Vilnius

Leidėjų ir autorių nuomonės gali nesutapti
Už pateiktų projektų turinį ir kokybę leidėjai neatsako

© Aurimas Baužys, 2013
© LASKAO, 2013

ISSN 2029-9559

Klaipėdos architektų registras / [Klaipėda architect registry](#)
www.architektams.lt / registras

Turinys / Table of contents

Ižanga / Foreword

6 Vaidotas Dapkevičius

Žvilgsniai / Views

- 8 Mantė Černiūtė-Amšiejienė, Kastytis Macijauskas, Milda Žekonytė. **Klaipėdoje - daugiau dėmesio koordinuotam miesto vystymui**
- 14 Almantas Mureika. **Lietuvos pajūrio teritorinės plėtros tendencijos**
- 17 Mantas Daukšys. **Apie rengiamą Klaipėdos miestiško kraštovaizdžio specialųjį planą**
- 20 Vaidotas Dapkevičius. **Naujo mokslo instituto startas Klaipėdoje**
- 23 prof. Algis Vyšniūnas. **Bakalauro studijų progama „Urbanistinių kompleksų architektūra” - procedūrinio teritorijų planavimo alternatyva**
- 32 Kristina Martinaitytė. **Atgimimo aikštės santykis Klaipėdos miesto urbanistinėje erdvinėje struktūroje**

Darbai / Projects

Akademiniai darbai / Academic projects

- 40 Laimonas Grauslys. Poilsio pastato gamtinėje aplinkoje ir daugiabučio pastato projektas Pilies g. Klaipėdoje
- 42 Tomas Medzelas. Poilsio pastato gamtinėje aplinkoje ir daugiabučio pastato projektas Molo g. Klaipėdoje
- 44 Simona Kubilė. Poilsio pastato gamtinėje aplinkoje ir daugiabučio pastato projektas Bastionų g. Klaipėdoje
- 46 Eglė Urbonavičiūtė. Poilsio pastato gamtinėje aplinkoje ir daugiabučio pastato projektas Liepų g. Klaipėdoje
- 48 Tomas Vaičiulis. Klaipėdos m. senamiesčio ir prieigų architektūrinė - urbanistinė koncepcija. Senojo turgaus rekonstrukcijos projektas
- 50 Kristina Martinaitytė. Klaipėdos senamiesčio prieigų urbanistinė architektūrinė koncepcija
- 52 Gintarė Andreikėnaitė. Geležinkelio stoties ir prieigų Klaipėdoje architektūrinė – urbanistinė koncepcija
- 54 Vytautas Bagdanavičius. Kvartalo Klaipėdoje tarp S.Šimkaus, S.Daukanto ir Puodžių gatvių projektiniai
- 56 Mindaugas Savickas. „Baltiškos natos”. Buvusio laivų elingo konversijos projektas

Konkursiniai darbai / Competition projects

- 58 UKA. Šilokarčemos kvartalo architektūrinės-urbanistinės idėjos konkursas
- 60 PUPA. Šilokarčemos kvartalo architektūrinės-urbanistinės idėjos konkursas
- 62 Unitectus. Šilokarčemos kvartalo architektūrinės-urbanistinės idėjos konkursas
- 64 MMAP ir PUPA. Dangės upės pakrantės iki Joniškės ir Liepų gatvių, Klaipėdoje, detaliojo plano parengimo atviras projekto konkursas
- 66 Aexn ir Ekotektonika. Dangės upės pakrantės iki Joniškės ir Liepų gatvių, Klaipėdoje, detaliojo plano parengimo atviras projekto konkursas
- 68 Klaipėdos projektas. Buvusių karinių objektų pajūryje pritaikymo rekreacinėms reikmėms, Klaipėdoje, detaliųjų planų parengimo projektų konkursas
- 70 Baltijos rekreacinių sistemų modeliavimo institutas. Buvusių karinių objektų pajūryje pritaikymo rekreacinėms reikmėms, Klaipėdoje, detaliųjų planų parengimo projektų konkursas

- 72 Komprojektas. Buvusių karinių objektų pajūryje pritaikymo rekreacinėms reikmėms, Klaipėdoje, detaliųjų planų parengimo projektų konkursas
- 74 TAEM Urbanistai / Dujų sfera. Buvusių karinių objektų pajūryje pritaikymo rekreacinėms reikmėms, Klaipėdoje, detaliųjų planų parengimo projektų konkursas
- 76 Projus. Medelyno gyvenamojo rajono teritorijos, Klaipėdoje, detaliojo plano parengimo projekto konkursas
- 78 Ekotektonika. Medelyno gyvenamojo rajono teritorijos, Klaipėdoje, detaliojo plano parengimo projekto konkursas
- 80 Pilis. Medelyno gyvenamojo rajono teritorijos, Klaipėdoje, detaliojo plano parengimo projekto konkursas
- 82 M.Mankus, T.Grunkis, D.Spranaitis. Medelyno gyvenamojo rajono teritorijos, Klaipėdoje, detaliojo plano parengimo projekto konkursas
- 84 Dujų sfera. Medelyno gyvenamojo rajono teritorijos, Klaipėdoje, detaliojo plano parengimo projekto konkursas
- 86 Kūnas architektai. Utenos miesto kapinių tvarkymo, koplyčios ir kolumbariumo projektas
- 88 Kūnas architektai. Multifunkcinio komplekso Vilniuje konkursas
- 90 UKA + Vladas Balsys + Loretta Tallat-Kelpšienė. Pramogų centro Vecā Ostmala 22,23, 24 kvietinis konkursas
- 92 Saulius Druskis. Radviliškio miesto kultūros ir poilsio parko (Radvilų g.) teritorijos sutvarkymo projektinių pasiūlymų konkursas
- 94 Pilis. Dainų slėnio ir aplinkinės teritorijos pritaikymo bendruomenės poreikiams, rekreacijai, sportui ir pramogoms projekto idėjos parengimo konkursas

Projektai / [Projects](#)

- 96 COWI Lietuva. Klaipėdos miesto vyriausiasis policijos komisariatas, areštinė ir antžeminė automobilių saugykla Kauno g. 6, Klaipėdoje
- 98 A405. Daugiabučiai gyvenamieji namai Šarlotės g. 8, 10, 12, 14, Klaipėdoje
- 100 Vakarų projektai. Konteinerių terminalo dirbtuvių pastatas Nemuno g. 24, Klaipėdoje

Realizacijos / [Realizations](#)

- 102 A405. Žemės sklypo Joniškės g.3, Klaipėdoje bei jo gretimybų detalusis planas
- 104 Uostamiesčio projektas. Teritorijos tarp Pilies gatvės, akcinės bendrovės „Baltijos“ laivų statyklos, uosto akvatorijos ir Danės upės, Klaipėdoje, detalusis planas
- 106 A405. Daugiabutis gyvenamasis namas su komercinėmis patalpomis Dragūnų g.2, Klaipėdoje
- 108 Andrijauskas ir partneriai. Keleivių terminalas „Senoji Perkėla“ Danės g. 1, Klaipėdoje

Procesai / [Processes](#)

- 110 Martynas Marozas. **Senajo turgaus kvartalo vizijos kūrimo procesas ir visuomenės įtraukimas**
- 116 Valdas Jencius. **Urbanistinė sveikata neatsiejama nuo dviračio**

Interviu / [Interview](#)

- 120 Valerija Lebedeva. **Paroda „Klaipėdos architektūra 2013“: architektai – vertėjai, o ne diktatoriai**

Įvykiai / [Events](#)

- 124 Klaipėdos jūrinio miesto simbolio burlaivio-barkentinės „Meridianas“ kapitalinis remontas-rekonstrukcija
- 126 Klaipėdos architektūra. 2013 metų architektūros įvykių kronika

Mantė Černiūtė-Amšiejienė, Kastytis Macijauskas, Milda Žekonytė **Klaipėdoje – daugiau dėmesio koordinuotam miesto vystymui**

Urbanistikos skyriaus tikslai ir funkcijos

Klaipėdos miesto savivaldybė, įvertinusi iki šiol vykdytą miesto plėtros politiką, nusprendė skirti daugiau dėmesio teritorijų planavimo organizavimui. Pagrindinė šio sprendimo priežastis – siekis užtikrinti tvarią miesto urbanistinę raidą, kuri įmanoma tik koordinuojant miesto plėtros veiksmus ir racionaliai vystant infrastruktūrą. Savivaldybė yra pasiryžusi skatinti ir vykdyti integruotą, inovatyvų ir socialiai atsakingą miesto teritorijos vystymą ir priežiūrą, teikti kokybišką ir išsamią informaciją apie miesto vystymą visuomenei bei aktyviau įtraukti ją į planavimo procesus. Šiuo tikslu Urbanistinės plėtros departamente įsteigtas naujas Urbanistikos skyrius. Taip atskirtos teritorijų planavimo organizavimo ir planavimo dokumentų derinimo funkcijos, skiriant daugiau pajėgumų teritorijų planavimo organizatoriaus funkcijų vykdymui.

Dažnai savivaldybių administracijos teritorijų planavimo dokumentus rengia neturėdamos vizijos ir aiškiai suformuluotų planavimo tikslų. Tokiu atveju pasikliaujama planų rengėjų profesine kompetencija ir patirtimi tikintis, kad pastarieji pasiūlys racionaliausias teritorijų vystymo būdus ir priemones. Tačiau lazda turi du galus – be stiprios vietos valdžios vizijos sudėtinga parengti nedviprasmiškus ir argumentuotus sprendinius. Dėl šios ir kitų planų rengimo procese pasitaikančių priežasčių, tokių dokumentų rengimas užsitęsia ilgiau nei tikėtasi – taip nesudaromos investicijoms ir ūkinei veiklai plėtoti palankios sąlygos. Taip pat dažnai susiduriama su problema, kad ilgą laiką rengti ir galiausiai savivaldybės taryboje patvirtinti dokumentai greitai praranda savo aktualumą, nes juose numatytų sprendimų įgyvendinimo kaštai nebuvo tinkamai apsvarstyti.

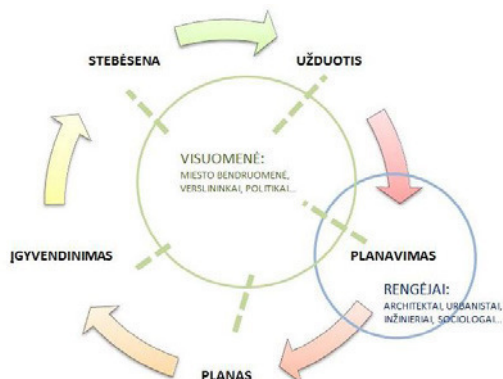
Lietuvoje vietos savivalda dažniau suvokiama tik kaip dar viena derinanti ir tvirtinanti institucija, bet ne atsakingas ir savivaldybės gyventojams atskaitingas planavimo darbų užsakovas-organizatorius. Geriausiai atveju organizatoriaus funkcijos sutapatinamos su teisės aktuose nustatytų planavimo procedūrų formaliu atlikimu ir vienpusiu visuomenės informavimu.

Prėjusiais metais buvo atnaujintas Klaipėdos miesto strateginis plėtros planas, kuriame nubrėžta ilgalaikė miesto vizija – tvarus ir klestintis jūrinis miestas, sparčiausiai Lietuvoje besivystantis kultūros ir ekonomikos centras, kuriame gyvena sveika, sumani ir atsakinga bendruomenė. Savivaldybė nusprendė, kad įgyvendinant viziją privalu daugiau dėmesio skirti koordinuotam miesto teritorijos planavimui ir visuomenės įtraukimui į šį procesą.

Iš anksto į teritorijų planavimo procesą įtraukus įvairių sričių specialistus, greičiau nustatomos probleminės situacijos ir sudaromos palankesnės sąlygos sprendinių įgyvendinimui. Šuo požiūriu dar reikšmingesnis yra miesto bendruomenės dalyvavimas, nes jo metu sužinomi gyventojų lūkesčiai, derinami skirtingi interesai. Tokiu būdu realizuojamas pagrindinis šiuolaikinio miestų planavimo principas – teritorijų planavimo dokumentas tampa visos miesto bendruomenės bendro darbo vaisiumi. Tačiau norint pasiekti vieningą susitarimą reikia nueiti ne visada lengvą kelią.

Lietuvos didžiųjų miestų patirtis teritorijų planavimo koordinavimo ir operatyvaus planavimo srityje yra įvairi. Vilnius, Kaunas ir Šiauliai turėjo ar vis dar turi savivaldybės įmones, užtikrinančias operatyvinį planavimą,

kuris apima įvairaus lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimą ir jų sprendinių įgyvendinimo stebėseną. Kadangi Klaipėdoje tokia struktūra nebuvo sukurta, visi teritorijų planavimo dokumentai ir studijos perkamos rinkoje. Tiek viena, tiek kita patirtis turi savo privalumų ir trūkumų. Architektų ir teritorijų planavimo specialistų Lietuvoje tikrai netrūksta, todėl dar vienos įmonės įkūrimas Klaipėdoje šiuo metu nėra būtinas. Be to tai galėtų iškreipti laisvą teritorijų planavimo paslaugų rinką, nes tokia įmonė teoriškai turėtų išskirtines teises planuoti ir projektuoti savivaldybės objektus.

1 pav. Urbanistikos skyriaus veiklos gairės

Rengiant Klaipėdos miesto savivaldybės strateginį plėtros planą 2013-2020 metams, buvo pastebėta, kad teritorijų planavimo procesas mieste yra nepakankamai koordinuotas. Remiantis šia išvada strateginiame plane numatyta tikslinė priemonė^[1] – sustiprinti Urbanistinės plėtros departamentą, įkuriant jame Urbanistikos skyrių, kuris galėtų koordinuoti savivaldybės veiklą teritorijų planavimo srityje. Naujojo struktūrinio padalinio veiklos gairės apima planavimo užduočių formulavimą, planavimo dokumentų rengimo proceso priežiūrą, visuomenės informavimą ir įtraukimą, sprendinių svarstymą bei jų įgyvendinimo stebėseną (žr. 1 pav.). Visuose šiuose darbuose lygiaverčiu partneriu laikoma miesto bendruomenė: gyventojai, verslininkai, įvairių sričių specialistai ir miesto politikai.

- **Užduotis.** Aiškios planavimo darbų užduoties suformulavimas bei išsamių išėities duomenų pateikimas yra svarbiausias sėkmingo planavimo proceso pagrindas. Prieš pradėdant dokumento rengimą būtina atlikti pirminę planuojamos teritorijos ar objekto esamos padėties apžvalgą, pasirengti reikalingus tyrimus, suformuluoti aiškią užduotį ir sąlygas.
- **Planavimas.** Planavimo dokumentų rengėjų, kaip jau buvo minėta, Lietuvoje netrūksta, tačiau atsirinkti didžiausią patirtį ar reikalingas kompetencijas turinčiuosius – būtina. Sėkmingam planavimo procesui pamatus pakloja tinkamai atlikti parengiamieji darbai. Tačiau nepalyginamai svarbiau yra tinkamas užsakovo-organizatoriaus funkcijų atlikimas ir betarpiškas bendradarbiavimas su plano rengėjais. Tai pareikalauja daug specifinių žinių ir kvalifikacijos tiek iš savivaldybės specialistų, tiek ir rengėjų.
- **Planas.** Parengti teritorijų planavimo dokumentai neturi būti kaupiami stalčiuose. Detaliųjų planų sprendiniai turi būti sistemingai viešinami, jų sprendinius pristatant visuomenei interaktyviomis priemonėmis. Kitų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai ar su miesto plėtra susijusių studijų išvados taipogi negali likti vien popieriuje ar pasimesti kompiuterinėse laikmenose – jie turi būti integruoti į miesto bendrąjį planą. Taip visi atsakymai į su miesto vystymu susijusius klausimus atsiderėtų

[1] Klaipėdos miesto savivaldybės 2013-2020 metų strateginės plėtros plano 2.2.2.5 punkte numatyta "sukurti struktūrą, kurios veikla būtų orientuota į miesto teritorijų kompleksinio vystymo koordinavimą, miesto ir privačių investuotojų interesus suderinimą vystant teritorijas ir kooperuojant lėšas".

viename kompleksiniame dokumente.

- **Igyvendinimas.** Sistemingas bendrųjų ir specialiųjų planų sprendinių realizavimas įmanomas tik parengus atitinkamas jų įgyvendinimo programas ir jomis vadovaujantis. Šių programų turinys turi būti viešinamas, kad prie miesto vystymo galėtų aktyviai prisidėti vietos ir užsienio verslo struktūros, o regioniniu mastu svarbūs projektai taptų valstybės vykdomų programų dalimi.
- **Stebėseną.** Teritorijų planavimo dokumentais kaip ir strateginiais planais savivaldybė užsibrėžia miesto plėtojimo kryptis, tikslus ir priemones, bei kaip jų bus siekiama. Planų įgyvendinimo stebėsenos vykdymas yra būtina tęstinio planavimo sąlyga. Šio proceso metu išsiaiškinamas planavimo sprendinių realizavimo laipsnis ir progresas, identifikuojamos problemos, renkami siūlymai ir pastabos. Stebėsenos vykdymas sudaro sąlygas koreguoti planavimo sprendinių įgyvendinimo programas ir leidžia nustatyti naujų planavimo darbų poreikį. Šio proceso eigoje atsiradusi išsami miesto teritorinės raidos informacija turi būti pristatoma visuomenei.
- **Visuomenės įtraukimas.** Siekiant detaliau įvertinti gyventojų poreikius ir lūkesčius, verslo struktūrų interesus, patikrinti miesto politikų vizijas, būtina jau ankstyviausioje planavimo darbų stadijoje pradėti vykdyti tikslines visuomenės įtraukimo priemones. Informaciją apie patvirtintus ir rengiamus teritorijų planavimo dokumentus reikia pateikti paprastai ir suprantamai, naudojant tiek tradicines, tiek interaktyvias technologines priemones. Susidomėjusiems visuomenės atstovams turi būti sudarytos sąlygos susipažinti su pilna projektų medžiaga, išaiškinami motyvuotų pasiūlymų dėl planavimo dokumentų teikimo būdai. Miesto bendruomenė reguliariai turi būti supažindinama su miesto bendrojo plano įgyvendinimu ir ateityje numatomais planavimo darbais.

Klaipėdos miesto bendrojo plano atnaujinimas

Nuo 2014-01-01 pradėjus galioti naujos redakcijos teritorijų planavimo įstatymui miestų bendrieji planai įgavo ypatingai didelę reikšmę. Daugeliu atveju galima rengti statybos projektą pagal bendrojo plano sprendinius, t.y. atsakyta didelio kiekio detaliųjų planų rengimo būtinybės. Dabartinio Klaipėdos miesto teritorijos bendrojo plano funkcinio reglamento brėžinio tikslumas nebeatitinka miesto vystytojų poreikių, stabdo net ir būtinas investicijas, o planu numatytos gyvenamosios statybos plėtos galimybės teritoriškai neapribotos ir nesusietos su inžinerinių tinklų plėtra.

Jau nuo 2013 metų Klaipėdos miesto savivaldybė rengiasi bendrojo plano atnaujinimui ir, pasimokydama iš ES lėšomis finansuojamų teritorijų planavimo dokumentų rengimo sunkumų ir patirties, atlieka parengiamuosius darbus. Pastarųjų vykdymas ir koordinavimas yra viena iš pagrindinių Urbanistikos skyriaus funkcijų.

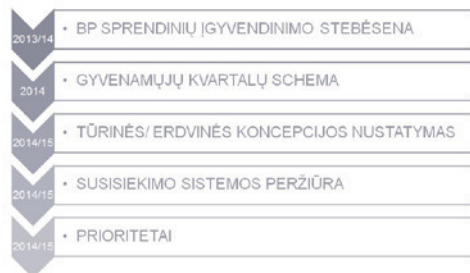
Numatyta, kad bendrasis planas bus atnaujinamas tam tikrais „sluoksniais“ (žr. 2 pav.). Naujasis miesto bendrasis planas bus rengiamas remiantis principiniais šiuo metu galiojančio dokumento sprendiniais, tačiau nustačius jų dabartinį aktualumą ir įvertinus teisinės bazės pokyčius. Šiuo požiūriu svarbiomis plano atnaujinimui tampa ekspertų ruošiamos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitos išvados. Rengiant miesto plėtos pokyčių stebėsenos ataskaitas bus renkami visuomenės pasiūlymai ir viešai diskutuojama; įvertinamas pasiūlymų įtraukimo į atnaujinamą bendrąjį planą tikslingumas. Į bendrąjį planą taip pat bus integruoti specialiųjų planų ir galimybių studijų pasiūlymai; rengiant bus atsižvelgta ir į gyvenamųjų kvartalų bei prioritетinių zonų schemų sprendinius.

2013-2014 metais vykdant pasirengimo darbus (žr. 3 pav.), planuojama

užbaigti bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo monitoringo ataskaitą, parengti atnaujintą miesto gyvenamųjų kvartalų schemą. Sustambinta

2 pav. Bendrojo plano atnaujinimo "sluoksniai"

3 pav. Pasirengimo etapas miesto bendrojo plano rengimui

gyvenamųjų zonų struktūra, kuri taip pat gali tapti pagrindu ateityje formuojant seniūnijas, leis objektyviau palyginti viso miesto ir atskirų jo struktūrinių dalių (rajonų) raidos rodiklius ir jų kaitą, išskirti problemiškausias miesto vystymo sritis, pamatuoti viešųjų investicijų efektyvumą – tai reikalinga ir strateginių, ir teritorinių sprendinių stebėsenai. Šiame etape taip pat numatyta parengti miesto tūrinės-erdvinės struktūros formavimo koncepciją reglamentuojantį specialųjį planą^[2], įvertinti susisiekimo sistemos būklę ir nubrėžti darnaus judumo principų diegimo joje gaires, nustatyti miesto plėtros prioritetus. 2015 metais numatytas plano parengiamasis ir rengimo etapai. Atnaujintą Klaipėdos miesto teritorijos bendrąjį planą tvirtinti ruošiamasi 2017 metais – tuomet baigsis 10 metų laikotarpis, kuriam buvo rengtas dabartinis bendrasis planas.

Planavimas – tai susitarimas

Pastaruoju metu miestų vystymui skirtose konferencijose^[3] bei diskusijose daug kalbama apie miestų planavimo specialistus ir jų kompetencijas: urbanistą-architektą, urbanistą-administratorių, urbanistą-planuotoją, urbanistą-sociologą, urbanistą-inžinierių ir pan.

Tačiau realių miesto planavimo įrankių kasdienėje savivaldybių veikloje trūksta. Sprendimai dėl užstatymo (kvartalų ir pastatų) ir bendrojo naudojimo erdvių formavimo estetinių-kompozicinių sprendimų, jų kokybinių ir kiekybinių parametrų (architektūrinio išskirtinumo, užstatymo rodiklių tinkamumo, pasiekiamumo ir pan.), galiausiai, ir dėl miesto plėtros prioritetų, žemės naudojimo paskirties keitimo poreikio priimami atskirų savivaldybės administracijos specialistų, vadovaujantis tik galiojančiais teisės aktais. LR Aplinkos ministerijos vadovai ne tik žino šią situaciją, bet net ir toliau ją skatina. Dažnai akcentuojama, kad susidūrus su teisės aktuose neaprašytas atvejais, sprendimą turi priimti miesto vyriausiasis architektas. Tokiu būdu miesto vizija tampa vieno savivaldybės tarnautojo nuomonės ir profesionalumo įkaite.

Siuolaikinėje urbanistikos teorijoje daug dėmesio skiriama planavimo proceso kaip visuomenės susitarimo (konsensuso) siekiu aiškinimui. Ši Lietuvoje kol kas plačiai netaikoma nuostata į miestų planavimą atėjo iš darnaus vystymosi koncepcijos. Dalyvaujamojo planavimo metu organizuojamas suinteresuotų visuomenės grupių įtraukimas, išsiklausoma į vietos gyventojų poreikius ir lūkesčius, pasitelkiama išorės ekspertų pagalba paaiškinant galimus teritorijų vystymo scenarijus, svarstant vienus ar kitus sprendimų pagrįstumą.

Šios idėjos tampa ypač patrauklios, nes pasikeitus teritorijų planavimo teisiniam reglamentavimui ir miestų planavimo organizatoriaus funkcijas priskyrus tik miesto administracijai, planavimo procesų organizavimo sklandumas tampa labai aktualus. Be to, naujajame ES struktūrinės paramos laikotarpyje tikslinių miesto teritorijų atnaujinimui numatomo finansavimo

[2] Klaipėdos miesto mažosios architektūros, aplinkotvarkos įrangos išdėstymo bei aplinkos estetinio formavimo, miestieškojo kraštovaizdžio tvarkymo specialusis planas (rengėjas – UAB „Nemuno deltas projektai“).

[3] Pavyzdžiui, nuo 2007 metų rengiami Urbanistiniai forumai, kuriuos rengia LR Aplinkos ministerija, Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija ir partneriai.

4 pav. Medelyno gyvenamojo rajono detaliojo plano pirminių eskizų viešo aptarimo akimirka

Klaipėdos miesto savivaldybė į miesto planavimo procesus įtraukia įvairių sričių specialistus, vengia vienpusiško sprendimų priėmimo. Todėl jau ankstyvose teritorijų planavimo stadijose miesto bendruomenė kviečiama dalyvauti viešose diskusijose bei pristatymuose (žr. 4 pav.). Be to praėjusiais metais savivaldybė surengė tris projektų konkursus, kurių metu siekta išrinkti geriausią teritorijų vystymo viziją bei pasirinkti kūrybingus ir profesionalius planų rengėjus. Dar prieš skelbiant konkursų sąlygas buvo surengtos viešos diskusijos su specialistais ir visuomene. Dabar, vykdant tolimesnius detaliųjų planų parengimo darbus, taip pat tariamasi su vietos gyventojais ir suinteresuota visuomene. Atsižvelgiant į teritorijų specifiką, rengiamos apklauskos ar vieši aptarimai^[4]. Įvairiapusiško visuomenės įtraukimo į gyvenamosios aplinkos formavimo procesą pavyzdys yra 2013 metais vykęs Senojo turgaus kvartalo vizijos kūrimas^[5]. Šiais metais panašias aktyvaus visuomenės įtraukimo priemones planuojama taikyti rengiamoje Tikslinės teritorijos gyvenamųjų teritorijų ir gretimų visuomeninių erdvių tvarkymo galimybių studijoje. Šio projekto metu bus formuojama bendra teritorijos vizija ir sudaromas veiksmų planas, kurio įgyvendinimui vėliau bus siekiama panaudoti ES paramos lėšas. Artimiausiu metu aktyvaus miesto bendruomenės ir profesionalų ištraukimo bus siekiama ir kituose Urbanistikos skyriaus koordinuojamuose projektuose: rengiantis susisiekimo plėtros galimybių studijai^[6] (žr. 5 pav.) ir bendrojo plano atnaujinimui.

[4] Medelyno kvartalo esamos būklės ir projektinių pasiūlymų aptarime dalyvavo virš 30 vietos bendruomenės atstovų, potencialių investuotojų, gretimų teritorijų plėtojų ir specialistų. Danės upės pakrantės rekreacinės teritorijos detaliojam planui surengtoje apklausoje dalyvavo virš 120 dalyvių.

[5] Senojo turgaus kvartalo vizija. Užsakovas: KĖPA; rengėjai: MMAP ir PUPA, 2013 - 2014.

[6] Šiais metais jau buvo surengtas viešas pasitarimas dėl darnaus judumo planų rengimo savivaldybėse. Renginyje dalyvavo 30 regiono savivaldybių atstovų, planavimo specialistų, politikų ir architektų

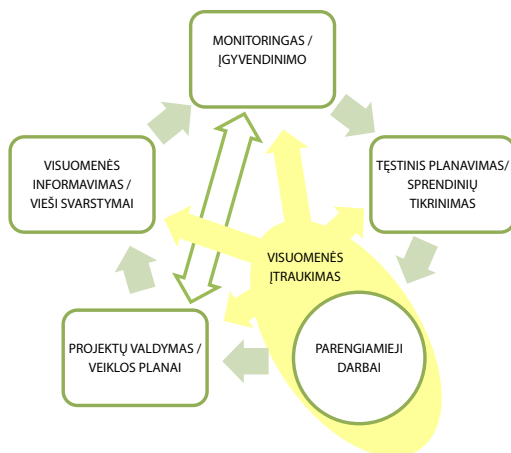
5 pav. Pasitarimo dėl darnaus judumo planų rengimo akimirka

Klaipėdos savivaldybei rengiant teritorijų planavimo dokumentus, svarstant jų sprendinius pasitelkiama įvairių specialistų komanda^[7], kurių bendras darbas ir konstruktyvios diskusijos veda prie pagrįstų sprendimų priėmimo. Darbų tęstinumo ir integralumo principais grindžiamas viso Urbanistikos skyriaus vidinis darbas (žr. 6 pav.). Skyriaus specialistams priskirtos konkrečios funkcijos, tačiau dažnu atveju projektų eigoje jos persipina ir tai skatina aukštesnę darbo kokybę, užtikrina planavimo darbų skaidrumą ir viešumą. Todėl šių metų balandžio mėnesį suformuotas skyriaus kolektyvas ne tik perėmė anksčiau pradėtus darbus^[8], bet intensyviai ruošiasi svarbiausiems miesto vystymo projektams ateityje.

[7] Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu sudaryta rengiamų teritorijų planavimo dokumentų vertinimo darbo grupė

[8] 19 anksčiau pradėtų rengti teritorijų planavimo dokumentų, kuriais planuojami įvairaus dydžio plotai – nuo kelių hektarų iki viso miesto teritorijos.

6 pav. Principinė Urbanistikos skyriaus specialistų darbo organizavimo schema

Mantė Černiūtė - Amšiejienė, Kastytis Macijauskas, Milda Žekonytė More attention to coordinated development in Klaipėda

The large cities of Lithuania have a varied experience in urban and operative planning. Vilnius, Kaunas and Šiauliai had or still have municipal companies, ensuring operative planning, that is the preparation of various level territory planning documents and the monitoring the implementation of their solutions. Because there was no similar structure in Klaipėda all territory planning documents and studies were purchased on the market.

It was noticed during the preparation of Klaipėda city municipality strategic plan for the years 2013–2020, that the planning process is inadequately coordinated. Klaipėda city municipality decided to pay more attention to the organizing function in urban planning. For this purpose a new Urban planning section was created under the Urban development department. The operational guidelines of the new structural subdivision will cover formulating of planning assignments, supervision of the planning document preparation process, public's information and inclusion, discussions about planning solutions and the monitoring of their implementation. All of these stages will involve the community - citizens, businessmen, experts in various fields and politics - as equal partners.

Kasmetinio leidinio „Klaipėdos architektūra“ tryliktoji numeris tradiciškai ugtelejo pateikiamo turinio kiekybe ir kokybe.

Rubrikoje *Žvilgsniai* pristatomos Klaipėdos architektūros realijos, pasizymėjusios svarbių įvykių gausa. Skaitytojai supažindinami su naujuoju Klaipėdos savivaldybės Urbanistikos skyriumi ir jo planuojama veikla. Vyriausiasis miesto architektas A. Mureika analizuoja regioninės plėtros tendencijas ir problematiką. Architektas M. Daukšys aptaria Klaipėdos miestliškojo kraštovaizdžio plano rengimo metodiką bei siekius. Naujojo Vilniaus dailės akademijos Urbanistikos, architektūros ir dizaino instituto (UADI) direktorius architektas V. Dapkevičius pristato jo veiklos barus bei aptaria mokslinės konferencijos „Terra Urbana“ rezultatus. Prof. A. Vyšniūnas supažindina su neeiliniu įvykiu Klaipėdos miesto istorijoje – pirmosiomis architektūros studijomis, jų programa. Taip pat leidinyje debiutuoja pirmasis architektūros magistrantūros studentės K. Martinaitytės straipsnis apie itin aktualią Atgimimo aikštės problematiką.

Antroje dalyje *Darbai* pateikiama 2013 metų akademiųjų, konkursinių ir jau realizuotų darbų apžvalga. *Procesų* skylyje pristatomas Senojo Turgaus kvartalo vizijos kūrimo procesas bei skleidžiama dviračių kultūra. V. Lebedeva *Interviu* skylyje pakalbina parodos „Klaipėdos architektūra 2013“ kuratorius. Tradiciškai leidinys užbaigiamas praėjusių metų architektūrinių įvykių kronika.

The 13th annual publication *Klaipėda architecture* has traditionally grown in its contents quantity and quality.

The section *Views* presents the reality of Klaipėda's architecture, which was characterized by an abundance of important events. The readers are introduced to the new Klaipėda city municipality Urban planning section and their activities. Klaipėda's head architect A. Mureika examines the tendencies and problems of regional development. Architect M. Daukšys discusses the methodology and aims of Klaipėda's townscape plan. The new Vilnius academy of art Urban design, architecture and design institute's (UADI) activities are presented by its director V. Dapkevičius as well as the outcomes of „Terra Urbana“ scientific conference. Prof. A. Vyšniūnas introduces us to an extraordinary event in Klaipėda history – the first architecture studies and their programme. The publication sees a début of a first architecture masters student article by K. Martinaitytė about the topical problems of Atgimimo square.

The second section of the issue *Works* presents a review of academic, competition projects and realizations of 2013. The *Process* section introduces the Old market quarter vision creation process and the disseminated cycling culture. V. Lebedeva talks to the organizers of Klaipėda architecture 2013 exhibition in the section *Interview*. Traditionally the publication is completed by the annual review of architectural events.